N°. 2097. 1854.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 16 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 Maart.

Meermalen hebben wij in herinnering gebragt, dat de oorlog, die in het Oosten aanvangt, in het Westen zal kunnen worden geeindigd, en dat de veldtogt, die aan den Donau wordt geopend, zijn laatsten slag zou kunnen leveren aan den Rhijn. Zulks blijkt bij elken dag al meer en meer. Vroeger konden wij onze meening slechts door de redenering staven, dat, waar de groote wereldbelangen tusschen drie der groote Mogendheden worden bevochten, de twee overige niet neutraal kunnen blijven. Hoe toch zouden zij neutraal kunnen blijven, wanneer de strijd evenzeer hunne gewigtigste aangelegenheden betreft? En wilden zij 't ook al afwachten, dat de strijd der drie Mogendheden zonder hen en daarom ook tegen hen werd beslist, vermoedelijk zouden de oorlogvoerende Mogendheden zulks niet eens dulden. Welnu, deze onze redenering wordt door hetgeen langzamerhand van de diplomatieke onderhandelingen bekend wordt, bevestigd. Pruissen en Oostenrijk dobberen, in het oogloopend, besluiteloos tusschen de uit het Noorden en uit het Westen elken dag met krachtigeren aandrang afgezondene aansporingen, om de neutraliteit voor een werkzaam deelnemen aan den strijd te verwisselen. De Fransche Keizer heeft reeds in de verte aan Oostenrijk doen gevoelen, hoe Italië, Hongarije en andere deelen van dat rijk in opstand zouden kunnen komen, als de vlaggen van Oostenrijk en Frankrijk zich niet aan den Donau vereenigden. Dezer dagen heeft men aan Oostenrijk, door middel van de Turksche diplomatie, eene andere waarschuwing doen toekomen. Te Weenen heeft men plan om eenige Turksche provinciën te bezetten, onder voorwendsel, dat Oostenrijk den opstand der Christen Slaven in Turkije moet verhinderen, wil het dien opstand niet over de grenzen tot in Oostenrijk zien uitbreiden. Met der daad is het Oostenrijk te doen, om, middelerwijl Turkije door Rusland, Frankrijk en Engeland bezet wordt, ook een deel van datzelfde Turkije door Oostenrijk te doen innemen, opdat het Weener kabinet een waarborg hebbe, dat in Turkije niet ten schade van Oostenrijk door vreemde troepen oorlog gevoerd en eindelijk vrede gemaakt worde. Men moet te Weenen zeggen: Als Rusland, Frankrijk en Engeland het Turksche rijk bezetten, dan is het noodzakelijk dat ik daar ook gewapend optrede en althans mijn aandeel in bezit neem. De redenering laat zich volkomen begrijpen; maar waar blijft daarbij de neutraliteit? Frankrijk en Engeland, die als beschermers optreden tegen Rusland, zouden ook wel eens kunnen vragen aan de Oostenrijkers, wie hun verlof heeft gegeven om het Turksch grondgebied te schenden? Het schijnt dat daartoe bereids de voorbereidende stappen gedaan zijn, althans als het waar is, wat in de dagbladen tot dusverre zonder tegenspraak is vermeld. Men verneemt namelijk, dat de Turksche Regering den Oostenrijkschen gezant heeft gewaarschuwd, dat Turkije het als een oorlogs-verklaring zou aanzien, bijaldien een Oostenrijksch leger op Turksch grondgebied mogt post vatten. Dat wil met andere woorden zeggen, dat Frankrijk en Engeland geen Oostenrijksche troepen op Turksch grondgebied zullen willen dulden, tenzij de Oostenrijksche vlag er zich met de Fransche en Engelsche vereenige. Zulk eene verklaring is zeer beteekenend en voorspelt wat er te wachten is, als Oostenrijk neutraal zou willen blijven en toch zijne waarborgen nemen, om niet het slagtoffer te worden van den strijd, waarin zijne toekomst op het spel staat.

De Fransche Regering heeft de revolutie in den rug der Oostenrijkers geplaatst; nu komt de Turk, die van eene oorlogsverklaring spreekt, waarbij Franschen en Engelschen de revolutie zouden ondersteunen door legermagten. Wat wil men meer om het bewijs te hebben, dat de neutraliteit, zelfs van Oostenrijk, op den duur niet is te handhaven, en dat alzoo de kleinere Staten, bij een eventueelen Europeeschen oorlog, op geene eerbiediging van hunne neutraliteit hebben te rekenen?

Nu ongeveer twee maanden geleden vonden wij in een binnenlandsch blad het berigt, dat er tusschen den H. Stoel en de groothertogelijke Regering van Luxemburg een konkordaat zou gesloten zijn, welk berigt wij toen op goede gronden meenden te moeten tegenspreken. Sinds dien tijd maakten wij geen regel schrifts betreffende het al dan niet gesloten zijn van een konkordaat openbaar, en desniettemin vonden wij, eenige dagen geleden, in den *Univers*, uit den *Vœu de Metz*, de tijding overgenomen, dat, NB. volgens den *Tijd*, de geestelijke aangelegenheden van Luxemburg vereffend waren, Luxemburg tot een bisdom verheven en Mgr. Laurent tot den bisschoppelijken zetel zou geroepen worden. Wij zett'en groote oogen op, bij 't lezen van dat berigt, dat de *Vœu de Metz*, naar zijn zeggen, aan den *Tijd* zou ontleend hebben, doch meenden voor als nog van tegenspraak ons te kunnen onthouden. Naauwelijks echter heeft de *Univers* aan het berigt van het katholiek orgaan van Metz publiciteit gegeven, of onverwijld brengen de duizend monden der dagbladpers het over Europa heen. Het *Journal de Bruxelles* neemt het over uit den *Univers*; de *Deutsche Volkshalle*, de *Emancipation* en de *Tablet* blijven niet ten achteren; de *Indépendance*, de *Köllnische Zeitung* en de *Times* reproduceeren het op hunne beurt; uit de eerste der laatstgenoemde bladen wordt het door onze binnenlandsche journalistiek afgeschreven als een berigt, oorspronkelijk door het *Journal de Bruxelles* gegeven, en zoo zal er dan nu wel geen Courantenlezer in Europa zijn, die niet kennis heeft genomen van het feit, dat er een konkordaat tusschen den H. Stoel en de groothertogelijke Regering gesloten is. Wij konden ons van glimlagchen niet onthouden, bij het dagelijks al verder en verder zich verspreiden van het uit de lucht gegrepen berigt assisteerende, en moesten wel, met welke eenparigheid de bladen het [illegible], tot nu zeer onlangs, de juistheid van het feit, in twijfel [illegible] trekken, daar wij wisten welken oorsprong het deswege verspreide berigt had: de *Vœu de Metz* had er toch het eerst melding van gemaakt, die het weer aan den *Tijd* zou ontleend hebben, ofschoon de *Tijd* juist het tegendeel had gezegd van wat door het dagblad van Metz verkondigd was geworden. In onzen twijfel werden wij, overigens, bevestigd daardoor, dat wij het *Luxemburger Wort* van het gesloten zijn des konkordaats met geen sylbe zagen gewagen.

En echter beginnen wij nu waarlijk met de groote menigte meê te doen en te gelooven dat hetgeen de *Vœu de Metz* aan den *Tijd* zou ontleend hebben, doch daarvan niet ontleend kan hebben, waarlijk niet zoo geheel ongegrond is als wij dachten. Een artikel in den *Ami de la Religion* heeft ons, betreffende de gegrondheid van onze twijfelingen aan het twijfelen gebragt, een artikel namelijk van een Luxemburgsch priester, de Zeer Eerw. heer Hoffmann, die goed ingelicht kan zijn en wiens woorden te verstaan geven, dat het konkordaat in quæstie spoedig een *fait accompli et consommé* kan zijn. Wij wenschen, natuurlijk, vuriglijk dat dit zoo zij en dat het schreeuwend en veeljarig onregt weldra ophoude, waarvan Mgr. Laurent en de Katholieken van Luxemburg het slagtoffer zijn geweest. Inmiddels schorsen wij evenwel ons oordeel op. Is het konkordaat gesloten? of is het op het punt van gesloten te worden? of is dat heugelijk oogenblik nog verwijderd? waarvan zij zal spoedig blijken. Hoe het zij, met belangstelling zal in elk geval door onze lezers kennis genomen worden van eenige uittreksels uit het bedoelde artikel van den *Ami de la Religion*, waarin bepaaldelijk deze vraag behandeld wordt: waarom de kerkelijke aangelegenheden van Luxemburg niet dan bij een konkordaat kunnen geregeld worden. Aan de behandeling van dit vraagstuk geeft toch het door den *Vœu de Metz* het eerst medegedeelde berigt eene groote aktualiteit.

De Zeer Eerw. heer Hoffmann schrijft dan o. a. het volgende:

»Terwijl in dit oogenblik ernstige onderhandelingen te Rome gevoerd worden ter bepaling der terugkomst van Mgr. Laurent in het Groothertogdom Luxemburg, is het niet ondoelmatig de kerkelijke gesteldheid van dat land in oogenschouw te nemen. Luxemburg is en was steeds een geheel en uitsluitend katholiek land. In den tijd der hervorming was er geene enkele parochie, die zich ten haren voordeele verklaarde; het gouvernement kon alzoo niet het minste voorwendsel vinden om, ten bate der ketterij, den Katholieken hunne kerken en goederen te ontnemen. Ook wendde het burgerlijk gezag, schoon het aan zijne protestantsche overleveringen trouw bleef, nimmer eenige poging aan, om op die door goddelijke en menschelijke wetten gewaarborgde eigendommen de hand te leggen. Maar de Fransche omwenteling, die zoowel de regten der Kerk en des Staats als die der familie aanrandde en vernietigde, eerbiedigde de kerkelijke goederen in Luxemburg niet. Zij verklaarde de godsdienst afgeschaft en legde gretig beslag op al wat kerkelijk eigendom genoemd werd. In dat noodlottige tijdvak verloor het Groothertogdom Luxemburg tevens zijne bezittingen, zijne onafhankelijkheid, ja zelfs zijn naam. Maar geen enkele godsdienstverloochening bezoedelde dat tijdvak zijner geschiedenis. De revolutionnaire storm was van korten duur. De magt ontglipte den handen van het schrikbewind, en dra hield men zich bezig met de herstelling der vorige orde en der voor een oogenblik vertredene regten. Wijl de Staat het wettig bestaan der Katholieke Kerk erkend had, kon het redelijkerwijs haar de restitutie harer door geweld ontnomen goederen niet weigeren. Het was alzoo verpligt die goederen terug te geven, hetzij in natura, hetzij in geld, of moest op eene andere wijze de aan de Kerk verschuldigde vergoeding bewerkstelligen. Dat laatste middel werd door het Nederlandsche gouvernement te baat genomen, en wel ten gevolge van een als wet kracht hebbend en door de twee magten gesloten konkordaat.

»Krachtens dat konkordaat werden al de goederen door de Kerk in Frankrijk en in de landen, destijds zijne bondgenooten, bezeten, Staatseigendom, behalve die waarvan de Kerk niet beroofd was geworden, zoodat de eigenaars dier goederen, hetzij ze door hen van den Staat gekocht of op andere wijze verkregen waren, die voortaan wettiglijk konden in bezit houden. Daarentegen verbond de Staat zich in het onderhoud der Kerkdienaren te voorzien. Zulks had plaats in Frankrijk en vond navolging in die gewesten, waar de Fransche wetgeving was aangenomen, te weten in België, in de Pruissische Rijnprovinciën en bijzonderlijk in het Groothertogdom Luxemburg. Na die aanwijzing is het gemakkelijk af te leiden het merkbaar verschil der betrekkingen van de Kerk in het Groothertogdom en in Nederland, ten aanzien der in het Groothertogdom in te voeren veranderingen.....

»In het Groothertogdom Luxemburg berust de zaakgesteldheid gedeeltelijk op tusschen den Apostolischen Stoel en den Staat gesloten traktaten; geene belangrijke wijziging kan alzoo door een dier magten worden ingevoerd, zonder medewerking der andere; beide kontrakteerende partijen moeten elkander verstaan, er moet een konkordaat ten behoeve van Luxemburg zijn, dat duidelijk de nieuwe verhouding en de nieuwe verpligtingen van elke magt in de nieuw te bepalen zaakgesteldheid omschrijft.....

»Ziedaar de omstandigheden, waarin de onregtvaardige uitzetting van Mgr. Laurent plaats had, die sedert vele jaren te Aken in ballingschap is, en die, naar men zegt, zeer spoedig door zijne terugkomst in de bisschoppelijke stad het hart zijner trouwe kudde zal verheugen; maar 't zal alsdan niet wezen eenvoudig als Apostoliesch-Vikaris, het zal zijn met den titel en de voorregten van Bisschop van Luxemburg. Zulks is steeds de door den H. Vader vooruitgestelde voorwaarde geweest, als het betrof met het Nederlandsche gouvernement in onderhandeling te treden, om aan de geestelijkheid en de geloovigen van dat uitmuntend land vrede en eendragt te schenken."

Het toeval bragt ons een blad in handen uit Dr. Meybooms boek, genaamd: ***Het leven van Jezus, den Zoon Gods, en den Zaligmaker der wereld. Wetenschappelijk populair beschreven***, en op dat blad vinden wij des Heilands verheerlijking op Thabor, op de navolgende sierlijke wijze, gemaakt tot een schitterend, maar bedriegelijk spel der verbeelding:

»In den avond, toen de nacht zijne vleugelen reeds over het land uitspreidde, had Jezus met zijne drie getrouwen den hoogsten top van den Hermon, den Dsche-

bel-Esscheikh, beklommen. Hij was tot aan de sneeuwgrens genaderd, en verdiepte zich daar in het gebed. Geheel vervuld van hetgeen hij zoo pas zijnen jongeren had aangekondigd, hield zijn geest zich, in de gemeenschap met den Vader, bezig met het bittere lot, dat hij op den weg zijner roeping zou te gemoet gaan. Terwijl alles rondom hem in diepe stilte rust, waakt hij, om te denken aan het heerlijk offer der liefde, dat Hij der wereld brengen zal. De gansche geschiedenis van het Godsrijk onder Israël, dat door Hem voltooid moet worden, gaat voor Zijnen geest voorbij. Mozes, Elia, de geheele reeks van groote Godsmannen worden voor zijne verbeelding geroepen, met hen raadpleegt de zoon in zijnen geest, in hem ziet hij voorbeelden van hetgeen hij wacht. Zoo doorwaakt Hij den nacht, totdat de eerste stralen van de morgenzon van achter den gezigtseinder te voorschijn treden, den besneeuwden bergtop beschijnen, en het schitterende, ongerepte kleed des bodems te heller doen flonkeren, naarmate het scherper afsteekt tegen de duisternis van den nacht rondom. Nevelen hangen tegen den berg. Ook zij hebben rust gehad gedurende den nachttijd, maar de zonnestralen jagen ze nu in beweging; zij vangen aan te drijven en op te trekken, terwijl het rijzend zonnelicht zich er in spiegelt en er allerlei gestalte in toovert, wonderbaar te aanschouwen voor 's menschen oog. Met welgevallen staart de magtige Gebieder der natuur op haar verwonderlijk schoon, dat voor zijn oog ten allen tijde de heldere spiegel is van het nooit rustende leven Zijns Vaders.

»Op dit oogenblik ontwaken de apostelen, wier minder werkzame geest den slaap niet van de oogen heeft kunnen weren, en die rustig gesluimerd hebben. Zij slaan de oogen op, nog slechts half ontwaakt. Maar hemel! welk een nooit gezien tooneel is dat, wat hunne blikken treft? De verblindende flonkering der tienduizenden sneeuwkristallen verbijstert hen; alles vonkelt en schittert. Daar zien zij hunnen Heer te midden van den lichtglans, en het is alles flikkering wat Hem omgeeft. Zij zien ook de spiegeling der zonnestralen op den drijvenden nevel, en het vertoont zich als een paar menschenbeelden. Zij kunnen er de oogen niet op vestigen. Maar het wonderlijke schoon van dat natuurtooneel heeft ook op hen zijnen invloed uitgeoefend. Zij worden van een zeldzaam zalig gevoel doortinteld, — en die gestalten, waarop zij elkander wijzen? O, dat zal Mozes zijn, de man, die met God sprak van aangezigt tot aangezigt, en wiens gelaat blonk, zoodat het volk den glans niet verdragen kon; en dat zal Elia wezen, die God op Horeb zag. Zóó denken zij, zóó spreekt Petrus, en hij drukt ook het zalig gevoel uit, dat hem vervult, en wil dat gezigt duurzaam maken, wil tenten opslaan.

»Intusschen drijft de nevel nader, steeds blinkende in het zonnelicht. Reeds omringt hij hen, en zij die dat verschijnsel niet kennen, worden angstig; want het is Jehova's lichtglorie, die nadert. Zij vallen in aanbidding neder, nu geheel opgetogen en verbijsterd; en het klinkt als uit de wolk in hunne harten: »Deze is Mijn Zoon; hoort naar Hem!"

»Inmiddels is Jezus bij hen gekomen. Hij raakt hen aan, om hen tot bezinning te brengen. Nog eenmaal slaan zij de oogen op. Maar nu heeft de nevel den sneeuwtop voor hunne oogen bedekt. Het blinkt en flonkert niet meer met verblindenden glans; de tooverbeelden zijn verdwenen, en zij zien slechts hunnen Heer, zoo als zij gewoon zijn Hem te zien.

»Nu dalen zij met Jezus den berg af, en het ontbreekt niet aan vragen, wat die Mozes, die Elia daar bij Hem deden. En de Heer maakt van den vorm, dien zij zelve Hem aanbieden, gebruik, om hun mede te deelen, wat er in zijnen geest gedurende dien nacht is omgegaan. Ja, die mannen zijn bij Hem geweest, ofschoon op eene andere wijze, dan de jongeren meenden; zij waren den Heer nabij op eene wijze, die de discipelen niet konden vatten; maar zóó, ja, zóó konden zij het ook vernemen, dat aan den Heer Zijn naderend einde aangekondigd was. Zóó deze waarheid opvattende, konden zij te vaster in de overtuiging gebragt worden, dat hetgeen op zulk eene luistervolle wijze van den hemel werd aangekondigd, dan ook wel zekerlijk geschied zijn zou, en dat zij er zich op hadden voor te bereiden."

Ziedaar hoe Dr. Meyboom de mysterieuze gedaanteverwisseling (*transfiguratie*) van den Zaligmaker, in de Evangelien met zoo veel majestueuzen eenvoud verhaald, heeft omgewerkt tot een soort van romantiesch tafereel. Indien ge een diergelijke schilderij vondt in de *Duizend en één Nacht*, ge zoudt hare Oostersche weelderigheid zeker weten te waardeeren; maar nu ze u in de hand wordt gewrongen, als de verklaring van hetgeen er eenmaal op den Thabor is geschied, werpt ge haar met huivering verre van u af; want ge gevoelt wat heiligschennis hier gepleegd wordt door het menschelijk vernuft. Het schijnt ons toe, dat Dr. Meyboom dit tafereel verdicht heeft nog onder den indruk zijnde van sommige tooneelen uit Byrons *Manfred*. Men weet hoe de Engelsche dichter zijn held in sombere wanhoop over de bergen laat dwalen, en welke nevelgestalten daar voor hem oprijzen uit de ijsvlakten. In het centrum van Byrons brandende verbeelding werd de mensch tot asch verteerd; in het centrum van Dr. Meybooms kille fantazie wordt de God-mensch vernietigd, en blijft er niets van Hem over dan een gekleurd nevelfiguur.

De transfiguratie is dus, naar de meening der Groninger school, een optiesch bedrog, aan hetwelk de »magtige gebieder der natuur" (gelijk Dr. Meyboom Christus met een averechtsche hulde belieft te noemen) even goed is onderworpen, als zijne drie getrouwe leerlingen. Waarlijk, wij verwonderen ons niet, dat de geloovige Protestanten met diepe bekommering Dr. Meyboom naar een uitgebreider werkkring zien voortstreven, en dat zij er zich tegen verzetten.

Volgens den *IJsselbode* zou er grond zijn tot de veronderstelling, dat eerstdaags de afgevaardigde Mr. J. M. de Kempenaer zal optreden als minister van Finantien.

Wij lezen in de *Grondwet*:

»*Een oud dienaar van den Staat* heeft eene brochure geschreven »Staat- en krijgskundige beschouwingen van Nederland en België, bij den aanvang van den Oorlog van Rusland met Engeland en Frankrijk."

»Ofschoon wij, in het vak der krijgskunde geene bevoegde beoordeelaars zijn, meenen wij deze brochure in aller aandacht te mogen aanbevelen, omdat de belangrijke inhoud, kennelijk met gemoedelijke overtuiging geschreven, wekken moet óf tot wederlegging van het door den schrijver beweerde, óf ons moet leiden, om met ernst en nadruk op de verdediging des lands bedacht te zijn.

»De schrijver gaat van de overtuiging uit, dat bijaldien de oorlog mogt voortgezet worden, Frankrijk zich, te midden daarvan, *tegen* Engeland keeren en alsdan het eerst van alles trachten zal, Belgie en Nederland te veroveren. Met het oog nu op deze eventualiteit, beschouwt de schrijver den staat van tegenweêr, waarin Belgie zoo wel als Nederland zich bevindt, en hij komt tot de slotsom, dat beide landen al het mogelijke hebben gedaan en nog doen, om zich voor elken plotselingen aanval zoodanig weêrloos te maken, dat beide Rijken »binnen den tijd van drie maal vier-en-twintig uren" in de handen des vijands kunnen zijn.

»Wij meenden de mannen van het vak opmerkzaam te moeten maken op deze brochure, en hopen, dat de schrijver niet slechts in de eventualiteiten zich moge vergist hebben, maar ook in de gevolgen, die daaruit zouden kunnen ontstaan."

Betreffende den toestand, waarin de vesting Maastricht op dit oogenblik verkeert, ontleenen wij het volgende aan een brief uit 's Hage aan de *Amsterdamsche Courant*:

»Kortelijk het volgende dat nog tot refutatie na hetgeen ik u bereids dienaangaande schreef, schijnt noodig te zijn:

»Vooreerst dan zij herinnerd, dat Maastricht geene *bonds*-vesting, maar een nederlandsche vesting is, aan Nederland door de traktaten toegekend, en dus dat zonder wijziging, om niet te zeggen schending dier traktaten, mijns inziens, geen quæstie kan zijn van verandering van naam of verwisseling van het nederl. garnizoen in eene duitsche bezetting. Voorts dat het beweren, dat Maastricht door de nederl. Regering geheel ontbloot was van garnisoen, of zoo als de *Aachener Zeitung* (bij wijze van verzachtende omstandigheden) schrijft, het garnisoen voor het grootste gedeelte vertrokken zijnde, de vesting daadwerkelijk ontwapend is, hierop nederkomt; Maastricht had 5 bataillons infanterie, en zal er na Mei 1854 4 behouden; het had twee eskadrons kavallerie, waarvan er met Mei een zal vertrekken, genoeg, ja meer dan genoeg om in de tegenwoordige dienst te voorzien, kunnende intusschen bij onverhoopte omstandigheden het dienstdoende personeel spoedig genoeg vermeerderd worden. Voorts komt er in de kompagnie artillerie aldaar aanwezig geene de minste verandering of vermindering. Eindelijk, indien ik wel onderrigt ben, bedraagt het getal vuurmonden in goeden staat en voorzien van het noodige materieel aldaar nog aanwezig, p. m. *honderd en vijftig*. Zie daar wat er van de *ontmanteling*, *ontwapening* en wat niet al van Maastricht waarheid is. En dit, ik herhaal het, is of ten minste kan algemeen bekend zijn, en toch schijnt het nog noodig dit nogmaals te herinneren."

De Arrondissements-Regtbank alhier, Eerste Kamer, heeft heden uitspraak gedaan in het bekende regtsgeding van de stad Leyden tegen den Staat der Nederlanden, over de Haarlemmermeer. Van dit hoogst merkwaardige vonnis deelen wij den volgenden hoofdinhoud mede:

De Regtbank heeft omtrent de daadzaden overwogen, dat het in confesso is, dat de stad Leyden tijdens de voorbereidende werkzaamheden tot de droogmaking, tegen deze heeft geprotesteerd, en dit protest in het jaar 1847 heeft hernieuwd.

Dat Leyden na bekomene autorisatie op 21 Junij 1851 heeft gedagvaard en geëischt, dat Leyden zou worden verklaard eigenares van de gronden, behoord hebbende tot het Vroen en breeder in de dagvaarding omschreven.

Dat Leyden tot staving van den eisch zich beroept:

1°. Op drie titels, als, de open brief van Philips van Bourgondie van 1433, de brief van Margaretha van 1434 en de acte van 1583.

2°. Op bezit als eigenares.

3°. Op erkenning;

dat de Staat tot niet-ontvankelijkheid immers tot ontzetting heeft geconcludeerd, en beweerd:

1°. Dat Leyden niet zoude zijn eigenares dier gronden.

2°. Dat in allen geval het regt zich niet zoude uitstrekken tot den tegenwoordigen omvang.

3°. Dat Leyden nooit regt had den droog gemaakten grond zonder schadevergoeding te eischen. Dat in regten alhier zijn te beslissen, de volgende vragen:

1°. Is de eischeres ontvankelijk?

2°. Is Leyden eigenares?

3°. Zoo ja, over de geheele uitgestrektheid?

4°. Heeft zij regt tot schadevergoeding? ad. I. Eigendom van het water geeft eigendom van den grond, maar een eigendom eveneens beperkt als die van verdronkene landen. Dat dus volgens de in casu toepasselijke wet van 1807 de Regering de noodzakelijkheid tot droogmaking kon verklaren, en Leyden tot droogmaking of afstand van de gronden dwingen. Dat wel de wet van 21 Maart 1839 de noodzakelijkheid heeft verklaard van de droogmaking der Haarlemmer-Meer, maar dat bij gebreke van verdere formaliteiten Leyden is gebleven eigenares van haar vroeger eigendom, indien zij 't bezat, en ontvankelijk in de revindicatie.

Ad. II. Dat de titel van 1583 aan Leyden in vollen eigendom gaf, datgene wat volgens de acte van 1433 door haar in erfpacht was bezeten.

Dat bij deze acte en bij de vroegere overdragten van Floris van Alkemade in 1396, van Frans Poeszoon in 1392, even als uit de rentmeesters rekeningen van 1364 tot 1392 (die van volledige bewijskracht zijn) gesproken wordt van visscherijen het Vroen, van het Vroen, gelegen tusschen Haarlem en Leyden, waaruit niet duidelijk is af te leiden of hier van eene plaats om te visschen of vischregt sprake is.

Dat echter reeds het spraakgebruik het laatste waarschijnlijker maakt, dat ook visscherij en grafelijk regt was en dikwerf werd verpand en overgedragen en als afzonderlijk regt was bekend, terwijl daarenboven waar het een odieus contract geldt, zoo als afstand van domein is, de beperkte uitlegging moest worden verkozen. Leyden had dus slechts een vischregt, eerst in erfpacht, later in eigendom.

Dat hiertegen niets afdoet het beweren, dat onligchamelijke zaken voor erfpacht onvatbaar zijn, omdat, al moge dit aanvankelijk de natuur van de Romeinsche emphiteusis geweest zijn, in de midden eeuwen zeer vele regten voor de jaarlijksche cijnsen of tijnsen erfelijk zijn verpacht geworden. Zelfs was dit het geval met de visscherij in Rijn en Maas, waar voorzeker van geene eigendoms-overdragt sprake kon zijn.

Dat, wat het bezit aangaat, Leyden nooit door bezit eenig regt tegen hare titels heeft kunnen verkrijgen en het gebeurde met de Lisser-, Hem- en Stommeer, als waren deze onder de vroonwateren begrepen, alleen aan de nieuwe eigenaars eenen grond van eigendomverkrijging gaf.

Dat eindelijk de erkenning niet voortvloeit uit de gevoerde possessoire procedures, evenmin uit het betalen van verponding, die ook van onligchamelijke regten tot in 1845 werd geheven en evenmin voortvloeit uit de kadastrale inschrijving.

Dat bij deze beschouwing vervalt het onderzoek naar de 3e regtsvraag, dat eindelijk in de 4de plaats hier geene schadevergoeding voor onregtmatige daden verschuldigd is, omdat volgens art. 8 en 13 van de wet van 21 Mei 1841 de eigenaars van andere dan eigendomsregten zelve moeten opkomen om schadeloosstelling te vragen.

Om al deze redenen is de eischeres verklaard ontvankelijk in haren eisch, maar is dezelve haar ontzegd met veroordeeling in de kosten.

Z. M. heeft, ter vervanging van den op zijn verzoek eervol ontslagen P. T. van Wijngaerdt, benoemd tot onderwijzer in de handteekenkunde aan de kon. akademie te Delft, P. Tetar van Elven; wijders benoemd: tot lid der prov. komm. van geneesk. onderz. en toev. te 's Gravenhage J. G. Vorstman, ter vervanging van wijlen J. G. Vorstman te Delft; tot regter in de arr.-regtb. te Rotterdam Mr. J. A. Vaillant, en tot regter-plaatsverv. aldaar Mr. J. van Stolk Cz.; tot sub.-offic. bij de arr.-regtb. te Deventer Mr. D. J. Weerts; tot hoofd-komm. det posterijen te Goes W. Hordijk; tot mede-dir. van de Ned. Bank H. Croockewit; alsmede eervol ontslag verleend aan M. J. Claessen, wed. Merkelbach, als postmeesteresse der paardenposterij te Wittem (Limburg).

Bij beschikking van den min. van Binnenl. Zaken van 11 dezer is aan J. A. A. Fransen van de Putte, P. Boer A. F. Hensen en J. Brouwer, de derde te Rotterdam en de overigen te Goes woonachtig, tot wederopzegging, vergunning verleend voor eene schroefstoombootdienst van Goes op Rotterdam en tusschenplaatsen, heen en terug tot vervoer van personen, goederen en vee.

Burg. en Weth. der gemeente Chaam hebben ter algemeene kennis gebragt, dat door den gemeenteraad is besloten en daarop de vereischte goedkeuring is verzocht tot het instellen van twee vee-, laken- en linnenmarkten, welke jaarlijks binnen deze gemeente zullen gehouden worden daags vóór den derden Vrijdag in de maanden April en Oktober.

Bij besluit van den gemeenteraad van Klundert van 4 dezer, zijn afgeschaft de kermis of jaarmarkt in die gemeente, gehouden wordende in de week, aanvangende den eersten Zondag na St. Jan, gelijk mede de kermissen op de gehuchten Moerdijk en Noordschans, beide gehouden wordende op den tweeden Pinksterdag.

Volgens de *Shipping and Mercantile Gazette* is den 9den dezer eene verklaring van de Engelsche regering verschenen, volgens welke de zeelieden, die van schepen, toebehoorende aan onderdanen van den Koning der Nederlanden, deserteren op Engelsch grondgebied of op dat van de O. I. Compagnie, gevat en aan boord van hunne respectieve schepen zullen teruggebragt worden.

'S GRAVENHAGE, 15 Maart. Z. M. heeft gisteren ten 5½ ure in een bijzonder gehoor ontvangen Z. Exc. den baron d'André, Minister van Z. M. den Keizer der Franschen bij het Ned. Hof.

SNEEK, 11 Maart. In den vroegen morgen van gisteren heeft het aan de waakzaamheid der politie alhier mogen gelukken, even buiten deze stad aan te houden den persoon van A. H. R., bij het vervoeren van een levend schaap, hetwelk bij onderzoek gebleken is in dienzelfden nacht in eene naburige gemeente ontvreemd te zijn. De dader is onmiddellijk aan de justitie overgeleverd.

LUXEMBURG, 10 Maart. Men leest in het *Luxemb. Wort:* Nu en dan ziet men nieuw gemunte Luxemburger twee-stuiverstukken. Ziedaar dan de eerste den lande behoorende munt! Waarlijk, de uitkomst dier eerste proefneming is niet zeer geschikt om onze ijdelheid te streelen. De teekening is niets minder dan goed; de afdruk ruw en middelmatig. Overigens begrijpt men niet, met welk regt men op het muntstuk van een *Duitschen bondstaat* een *Fransch opschrift* heeft durven zetten. Welke wet verklaart de Fransche taal als de geldende in een land dat geheel Duitsch is? Die munt strekt noch het land, noch hun die ze hebben doen slaan tot eer.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 14 Maart.

In de zitting van heden is achtereenvolgens met algemeene stemmen aangenomen:

1°. het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting voor 1854 (Droogedok te Willemsoord);

2°. het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1853 (Herstel van waterkeeringen in Zeeland);

3°. het wets-ontwerp tot aflossing van nationale schuld;

4°. het wets-ontwerp tot regeling van het fonds van koopprijzen van domeinen, dienst 1853—1854 en

5°. het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1850 (Kinder-, school- en akademiegelden).

In deze zitting is ingekomen het verslag in betrekking tot de algemeene staatsbegrootingen over de dienstjaren 1851 en 1852, welk stuk ten fine van onderzoek gesteld is in handen eener Commissie bestaande uit de heeren: van Nispen van Sevenaer, van Goldstein, van Foreest, Gevers van Endegeest en Thorbecke.

De Kamer heeft voorts bepaald:

1°. dat de beraadslagingen over de naturalisatiewetten waaromtrent vroeger de eindverslagen zijn uitgebragt, zullen gehouden worden op aanstaanden Zaturdag den 18den Maart, des voormiddags ten elf ure; en

2°. dat die over het wets-ontwerp tot opheffing der paardenposterij, waaromtrent heden het eindverslag is ter tafel gebragt, na afloop van de zoo even gemelde zullen plaats hebben.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Maart. De *Moniteur* behelst een dekree waarbij de organisatie van het Oostersche leger als voltooid kan beschouwd worden. Dit dekreet houdt in, dat ter bij het expeditie-korps aalmoezeniers zullen gevoegd worden, wijl het van t' hoogst belang is dat te midden der beproevingen van den oorlog onze soldaten van het Oostersche leger niet verstoken zijn van de bemoediging en de vertroosting der godsdienst." Het getal der aalmoezeniers is [illegible] der [illegible] aalmoezeniers einde de [illegible] bepaald. De minister zal te dien einde de behoefte van den dienst raadplegen, maar als beginsel is aangenomen, dat ten minste één priester bij elke aktive divisie en bij elk groot veldhospitaal zal geplaatst wezen.

— De eerste inscheping van troepen naar het Oosten zal den 16 dezer plaats hebben.

— Volgens de *Presse* zou de Sultan gezegd zijn een firman uit te vaardigen, welke zou strekken niet slechts ter bevestiging van de privilegiën en bijzondere regten van de Donauvorstendommen, maar welke te gelijk die beide gewesten vereenigt tot een soort van onafhankelijken Staat, onder het bestuur van een-zelfden Vorst.

— In den *Moniteur de la Flotte* leest men:

»Een brief uit Kiel van den eersten dezer deelt ons eenige belangrijke bijzonderheden mede. Het Russische gouvernement maakte groote toerustingen te Kronstadt, op verscheiden andere punten der golf van Finland en in den Bothnischen zeeboezem. In de laatste dagen was de bewapening der forten van Kronstadt vermeerderd, en waren op het eiland verscheiden nieuwe batterijen opgerigt; buitendien was bepaald dat het garnizoen vermeerderd zou worden met 12,000 man, te nemen uit de keizerlijke garde.

»Men was begonnen drie linieschepen van 80 stukken, alle met zeil- en stoomtuig tevens voorzien, te wapenen; zij moeten deel uitmaken van de eerste divisie der Oostzee-vloot, die tot de sterkte van 28 linieschepen zal worden gebragt; doch onder de oorlogsschepen dezer vloot zijn verscheiden, behoorende tot de divisiën van Reval en Helsingfors, in slechten staat, terwijl het in de genoemde havens aan de gelegenheid ontbreekt om ze te herstellen.

»De Russische admiraliteit had bevel gegeven om te Wiborg, Abo en Sweaborg 200 kanonneersloepen te bouwen naar het model dergene die in het kanaal van Kronstadt liggen; er werd met alle kracht daaraan gewerkt."

ENGELAND.

LONDEN, 14 Maart. Een depêche van de *Newyork Herald* verzekert dat de ministers van Frankrijk en Engeland eene zamenkomst hebben gehad met den Staatssekretaris Marcy, om te protesteren tegen de uitrusting van Russische kapers in de Vereenigde Staten. Zij hebben den Amerikaanschen minister te kennen gegeven, dat al diergelijke vaartuigen door hunne respektive gouvernementen zouden worden beschouwd als zeeroovers.

— Volgens de jongste berigten uit China werd Shanghai door de keizerlijke vloot gebombardeerd en was reeds een gedeelte der voorsteden verbrand. De opstandelingen verdedigden zich hardnekkig. Men kan echter niets zekers melden aangaande den uitslag van dezen aanval.

— De Oostzeevloot bestaat uit 23 schepen, die te zamen 1326 stukken geschut en 13,326 manschappen voeren. De opperbevelhebber, Charles Napier, is zijn 69ste levensjaar ingetreden.

— Men wist reeds dat de onzijdigheidsverklaring van Zweden en van Denemarken door Engeland goed is opgenomen; dit wordt bevestigd door een schrijven van den Britschen minister van buitenlandsche zaken aan de Britsche zaakgelastigden te Stockholm en te Kopenhagen, hetwelk thans door de Zweedsche dagbladen is openbaar gemaakt.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 14 Maart. Men verneemt dat er voornemen bestaat om in het orgaan der regering eene gedeelte der korrespondentien mede te deelen door het Weener kabinet gewisseld in de Oostersche questie. Onder die stukken moet eene nota voorkomen waarin het Oostenrijksche gouvernement ronduit verklaart, dat, zoo Rusland den Donau overtrekt, zulks zou opgenomen worden als eene daad waardoor de zelfstandigheid van Turkije op zeer ernstige wijze bedreigd werd.

— De berigten uit de Donau vorstendommen willen dat de Russen voor het oogenblik althans hebben afgezien van de bestorming van Kalafat.

— De *Lloyd* is den 10 dezer voor den tijd van 8 dagen geschorst, en wel uit hoofde van zijne hevige aanvallen op Rusland. Het eerste nommer van dit dagblad zal niet voor den 19den dezer maand weder het licht zien.

BERLIJN, 11 Maart. Men leest in de *Zeit*: 't Is misschien belangrijk te vernemen dat tegenwoordig in Pruissen, *vele honderde evangelische predikanten* tot de orde der vrijmetselaars behooren.

KEULEN, 12 Maart. Heden ochtend werden door de policie alhier 16 met geweren beladen en gisteren avond van Belgie over den Rijnspoorweg aangekomen wagens in beslag genomen. Naar men zegt, zijn die wagens, waarop nog aanzienlijker zendingen moeten volgen, voor Rusland bestemd.

— In de *Kölnische Zeitung* leest men het volgende:

»Heden morgen is hier een buitengewoon koerier uit Konstantinopel aangekomen met depêches voor den Turkschen gezant. Naar gezegd wordt, was hij belast met het overbrengen van eene kennisgeving aangaande den Griekschen opstand en van eenige daartoe betrekkelijke stukken, die onwedersprekelijk bewijzen dat Buitenlandsche invloed aan die beweging niet vreemd is, en verder van het ontwerp eener overeenkomst over de wijze waarop de Christen-onderdanen der Porte voortaan zullen behandeld worden, welke hun alles schijnt toe te staan wat men redelijkerwijze van de Porte kan verlangen.

»Volgens berigten uit Konstantinopel van den 28sten Februarij schijnen de pogingen om de Grieksche onderdanen der Porte in opstand tegen haar te brengen, meestal te mislukken, eensdeels door de onverbiddelijke strengheid der Turken jegens elken muiter, en anderdeels door het gedrag der opstandelingen zelve. Het leger toch der opstandelingen (zoo ordelooze vrijscharen een leger mogen genoemd worden) is in een jammerlijken toestand, zonder tucht en ontzag voor regt en goede zeden; de gewapende manschappen worden niet bezoldigd, en moeten alzoo zelven voor hun onderhoud zorgen, dat is rooven en plunderen waar zij maar iets vinden, ook zonder geloofsgenooten te sparen. Verder zijn zij slecht gewapend en toegerust, en van geschut geheel verstoken; het zal hun dan ook wel niet spoedig gelukken de citadel van Arta in te nemen.

»Volgens berigten van den 6den dezer was het in Montenegro en Servie rustig."

BELGIE.

BRUSSEL, 14 Maart. De boerenknecht beschuldigd de vrouw en de twee kinderen van zijnen meester te Dessel vermoord te hebben, bevindt zich steeds in de gevangenis te Turnhout. Van 's ochtends tot 's avonds slaakt hij een gebrul dat op een grooten afstand kan gehoord worden en houdt niet op zijne onschuld te betuigen. Men herinnert zich dat de lijkjes der twee kinderen, door een buurman uit den regenput zijn gehaald, die bij den aanblik der twee onnoozele wichten derwijze getroffen werd, dat hij dienzelfden dag zich te bed moest leggen, wearvan hij nog niet is opgestaan. De vrouw van dien buurman werd ziek en wel zoo gevaarlijk dat men aan haar leven wanhoopte. Eerst sedert een paar dagen is zij buiten gevaar. De justitie houdt zich voortdurend ijverig bezig met die verschrikkelijke zaak.

— Men schrijft uit Ostende, Zondag 12 Maart: Wij hebben heden van het havenhoofd het schouwspel genoten van het voorbijzeilen, aan den gezigteinder, der naar de Oostzee bestemde Engelsche vloot. Het fraaije weder veroorloofde aan de menigte, die zich aan de haven verdrong, naauwkeurig, ondanks de verwijdering, de schepen dier vloot te onderscheiden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 15 Maart.

BEVALLEN (12 Maart): K. Salm, geb. de Boer, D. — (13 Maart): A. S. Gallay, geb. Bergveld, Z. — E. C. Kloppenburg, geb. Kubbach, Z. — S. S. Kok, geb. Huisman, D. OVERLEDEN (9 Maart): C. J. Dickhoff, 18 j. — (11 Maart): J. J. F. van Eestleek, 42 j.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 13 Maart.

Tarwe voortdurend stil: 125 & b. Poolsche *f* 490. Rogge onveranderd: 118, 119 & n. Arch. *f* 311, *f* 315; 118 & n. Petersb. *f* 309.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit als voren: 121 & Gordijker *f* 257.

Op 9 vaten Olie in April ek. 67; Sept. 66; Nov. 66. *Lijnzaad* prijshoudend: 113 & Anatoliesch *f* 355; 121 & Petersburger *f* 328. *Raapolie* op 6/w. *f* 38½; Vliegend *f* 37½; 1°. Mei ek. *f* 37, 37½; Sept. *f* 37; Oct. *f* 37½; Nov. *f* 37½; Dec. *f* 37½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 32; Vliegend *f* 31½; [illegible] April *f* 31½, §; Mei *f* 32; Sept., Oct., Nov., Decemb. *f* 33. *Hennepolie* op 6/w. *f* 39; Vliegend *f* 37½.

ROTTERDAM, 14 Maart. Tarwe. 156/2 & witbonte Poolsche *f* 490; 160,2, 163/2 & Hooglandsche Kleefsche *f* 465, 490. — Rogge. 114/2 & Archangel *f* 320. — Koolzaad. Zeeuwsch gestort 65 £.

SCHIEDAM, 14 Maart. Moutwijn *f* 20,25; Jenever *f* 24,75; Amst. Proef *f* 26, per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting.

NB. Gisteren was Moutwijn abusief genoteerd *f* 20,50; dit moest zijn *f* 20,25.

ANTWERPEN, 14 Maart. *Koffij.* Heden zijn verhandeld 300 balen Java.

Suiker. Ruwe zonder omzet. *Geraffineerd.* Hiervan zijn verkocht 340 mille kilo Crushed en in Brooden te leveren in April en Mei.

Granen. Van Tarwe en Rogge zijn eenige partijen omgezet tot flaauwe prijzen.

LONDEN, 13 Maart. *Suiker. Ruwe.* Vreemde soorten zonder handel met staande prijzen.

Koffij. Met weinig aftrek blijven de prijzen van Native op 47 a 48 s. voor gemeen tot goed ordinair gehouden.

Talk vast. Petersburger 64 s. 3 d. a 64 s. 6 d.

Granen. Tarwe bijna onverkoopbaar zelfs tot 2 s. lager voor Vreemde soorten. Garst prijshoudend in de goede soorten.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 14 Maart. Belg. leen. 2½ pc. 48½, 1840, 1842 4½ pc. 85½, 1852, —; Spanje 1 — 3 pc. 17½; Binnenl. 3 pc. 31½; Romeinen 5 pc. 81½; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 63½.

PARIJS, 14 Maart. Fransche 3 pc. 66 80; 4½ pc. 93. —; Bank-Aktiën —; 3 pc. Spanje 34½; id. 1 pc. —; 4½ pc. Rusland —; Met. 5 pCt. —; Rom. Leening 1850 83.

MADRID, 11 Maart. 3 pc. Schuld 34½; 1 pc. 18½.

LONDEN, 14 Maart. Consols 91 a —; 3 pc. Spanje buitenl. $36\frac{3}{4}$ a —; 1 pc. dito $18\frac{1}{8}$ a —; Comité-Bewijzen $3\frac{7}{8}$ a ; Passive $3\frac{3}{4}$ a —; Rusl. 5 pc. 90 a —; $4\frac{1}{2}$ pc. dito 81 a ; Holl. 4 pc. $85\frac{1}{2}$ a —; $2\frac{1}{2}$ pc. $55\frac{1}{2}$ a —; Braz. 98 a —; Peru $4\frac{1}{2}$ pc 62 a —; Gren. uitg. $6\frac{1}{4}$ a ; id. werk. $17\frac{1}{2}$ a —; 3 pc. Mexiko $24\frac{1}{4}$ a —; 4 pc. Portugal $34\frac{1}{2}$ a —; Ecuador — a —; Wissel op Amst. —.—; Parijs —.—; Hamburg 3 m. —.—.

WEENEN, 14 Maart. Met. 5 pc. 85; id. $4\frac{1}{2}$ pc. $74\frac{3}{4}$; Bank-Aktien ——; Wissel op Londen 12.47, Amst. ——; Parijs 154; Goud —; Zilver —.

BERLIJN, 14 Maart. $3\frac{1}{2}$ pc. Pruissische Staatschuld —; $4\frac{1}{2}$ pc. Rusland 77; 5 pc $88\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 3/m. 6 Th. $14\frac{1}{4}$; Parijs $78\frac{1}{3}$p; Amst. $140\frac{5}{8}$p; Ween. —; Petersb. 99.

HAMBURG, 14 Maart Spanje 3 pc. $32\frac{1}{4}$; id 1 pc. $17\frac{1}{4}$; Rusland 5 pc. $86\frac{1}{2}$; Wissel op Londen 3/m. —; Amst. 36.—.

FRANKFORT, 14 Maart. Met. 5 pc. —; 3 pc. Spanje binnenl. $34\frac{5}{16}$; id. 1 pc. $18\frac{1}{16}$; Wissel op Londen 3/m. ——; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		14 MAART 4 u. gebl.	15 MAART 4 u.			gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$54\frac{15}{16}$	$54\frac{11}{16}$	à	55	$54\frac{3}{4}$
Dito Dito	3 ″	$66\frac{5}{8}$	$66\frac{1}{4}$	″	$66\frac{1}{2}$	
Dito Dito	4 ″	$82\frac{3}{8}$	82	″	$82\frac{1}{4}$	82
Amortisatie	$3\frac{1}{2}$ ″	$83\frac{1}{2}$	$83\frac{1}{8}$	″	$83\frac{1}{4}$	$83\frac{1}{8}$
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$ ″	111	$110\frac{1}{2}$	″	111	
Haarlemmermeer	5 ″			″		
O. I. Leening 1844	4 ″			″		
Aand. Arnh. Spoorweg	$4\frac{1}{2}$ ″			″		
Dito Hollandsche dito				″		
Obligatiën	$4\frac{1}{2}$ ″			″		
België, Certifikaten	$2\frac{1}{2}$ ″			″		
Dito	$4\frac{1}{2}$ ″			″		
Dito *Rothschild*	$2\frac{1}{2}$ ″	$45\frac{1}{8}$	$45\frac{1}{8}$	″		
Frankrijk, Certifikaten	3 ″			″		
Rusl., bij *Hope en C°.*	5 ″	96	$95\frac{1}{8}$	″	$95\frac{1}{2}$	$95\frac{1}{4}$
Dito A°. 1828—1829	5 ″	$95\frac{1}{4}$		″		
Inschr. op 't Grootboek	6 ″			″		
Dito Certifikaten	6 ″	$58\frac{1}{2}$		″		
Certifikaten te Hamburg	5 ″	$82\frac{3}{4}$		″		
Negot. 1831 en 1833	5 ″	$82\frac{1}{2}$	$82\frac{1}{8}$	″	$82\frac{1}{2}$	
Negot. 1840	4 ″	$72\frac{1}{2}$	$72\frac{1}{2}$	″		
Dito *Stieglitz*	4 ″	$71\frac{5}{8}$	$71\frac{1}{4}$	″	$71\frac{1}{2}$	
Dito Nieuwe	4 ″			″		
Nieuwe Engelsche	$4\frac{1}{2}$ ″	$79\frac{5}{8}$	$78\frac{1}{4}$	″	$78\frac{7}{8}$	$78\frac{1}{4}$
Spanje, Nieuwe 3 pCt. thans	1 ″	$18\frac{1}{16}$	$18\frac{5}{8}$	″	$18\frac{15}{16}$	
Nieuwe	3 ″	37		″		
Binnenlandsche	3 ″	34	$33\frac{7}{8}$	″	34	
Cert. Coup. Sp. Com.		4	$3\frac{7}{8}$	″		
Amortisable Schuld				″		
Portugal, te Londen	3 ″	$32\frac{5}{16}$	$31\frac{11}{16}$	″	$31\frac{13}{16}$	
Dito Uitgestelde				″		
Weener Bank	5 ″			″		
Dito	4 ″			″		
Metalliek Pard. 1852	5 ″	$60\frac{3}{4}$	$60\frac{1}{2}$	″	$60\frac{5}{8}$	
Dito 1847	$2\frac{1}{2}$ ″	$31\frac{1}{8}$	$30\frac{3}{4}$	″	31	
Dito 1851 en 1852	$2\frac{1}{2}$ ″	$31\frac{1}{8}$	$30\frac{3}{4}$	″	31	
Dito 1849	5 ″	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{1}{4}$	″	$76\frac{3}{8}$	
Dito Letter B	5 ″	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{1}{4}$	″	$76\frac{3}{8}$	
Aand. *f* 500 bij *Rothsch.*				″		
Dito - 250 dito 1839				″		
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5 ″			″		
Polen, Obligatiën	4 ″	$61\frac{3}{4}$	$61\frac{3}{8}$	″	$61\frac{1}{2}$	
Aandeelen 1835				″		
Dito met Loting fl. 500				″		
Sardinië, te Londen	5 ″			″		
Denemarken, dito	5 ″			″		
Peru, dito	$4\frac{1}{2}$ ″	$59\frac{3}{4}$	$59\frac{1}{2}$	″		
Grieken, te Londen	5 ″	$5\frac{1}{4}$		″		
Philadelphia, bij *Hope en C°.*	5 ″			″		
Dito te Londen	6 ″			″		
Dito Bank		$3\frac{9}{16}$	$3\frac{7}{16}$	″	$3\frac{9}{16}$	
Louisiana, te Londen	5 ″			″		
Brazilië, te Londen 1824	5 ″	92	92	″	$92\frac{1}{4}$	
Dito 1843	5 ″			″		
Grenada, dito à £ 100	$2\frac{1}{4}$ ″			″		
Dito Uitgestelde				″		
Ecuador				″		
Mexiko, te Londen £ 100	3 ″	$23\frac{1}{4}$	$22\frac{15}{16}$	″	23	
Dito Onbepaalde	3 ″	$23\frac{1}{4}$	$22\frac{15}{16}$	″	23	
Venezuela, te Londen	$3\frac{3}{4}$ ″			″		
Dito Uitgestelde	1 ″			″		

Bij algemeen ongunstige stemming leverde de beurs heden weinig belangrijks op.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{1}{2}$	Livorno	2/m.	*f* $37\frac{3}{4}$
[illegible]	zigt	» 56	Napels	»	» 81
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.75
[illegible]	½/m.	» $55\frac{3}{8}$	Weenen	6/w.	» $26\frac{1}{2}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» $35\frac{3}{8}$
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» $98\frac{1}{2}$
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{1}{8}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» $35\frac{3}{8}$
Lissabon	»	» $40\frac{5}{8}$	Londen	2/m.	» 11,50
Porto	»	» $40\frac{5}{8}$	»	zigt	» 11,60
Genua	2/m.	» $45\frac{1}{4}$	Rotterdam		» $\frac{1}{8}$

SCHEEPSTIJDINGEN.

NORDEN, 11 Maart. Het schip Geertina, kapt. H. F Dijkstra, van Hamburg naar Harlingen, is den 9en dezer op het eiland Juist gestrand, doch het volk gered en de inventaris geborgen.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Maart. T. J. Niekels, Tecla Johanna, Cette. — M. Moal, l'Elise, id.

HELVOET, 14 Maart J. Valkenier, Koophandel, Licata. — Gisteren nog: E. J. Kok, Jacobus, Batavia, l. v Brouwershaven - H. J. de Boer, Zwaantina Hendrika, Liverpool.

BATAVIA, 9 Jan. Van der Zweep, Wilhelmina, Rott. — 20 Jan Esink, Jan van Brakel, Amst.

SAMARANG, 4 Jan. De Winter, Zeeland, Amst.

UITGEZEILD:

TEXEL, 14 Maart. J. Clark, Jane Clark, Triest.

HELVOET, 14 Maart. T. Cars Tzn., Elise Susanna, Batavia.

BATAVIA, 7 Jan. Keus, Mary Goddard, Rott. - Voss, Maria Christina, Nederland. — 12 Jan. Ekerman, Patria, Nederland — 17 Jan Scott, Cortgene, Rott.

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Kapt. E. J. Kok, van Batavia naar Rotterdam, in Brouwershaven binnen, rapporteert den 18en Januarij op 2° 40' N. Br. en 20° 20' W. L., gepraaid te hebben het schip Erasmus, kapt. H. F. Scharper, van Batavia naar Rotterdam.

Den 10 Maart zijn door den Texelsche Loodsschipper K. Vos, bij de Singels gepraaid, de Schepen Raphael, Kapt J. A. Buikes, van Amsterdam naar Curacao en Wilhelmina, kapt. J. P. Mink Jr. van dito naar Triest.

Den 2den Maart, op 43° N. Br., 16° W. L. Mercurius, kapt. D. Visser, v. Amsterdam n. Batavia.

Den 6den Maart, op 44° 46' N. Br. 13° 20' W. L. Admiraal de Ruijter, kapt. Staper, van Londen n. Melbourne.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BANJOEWANGIE: Estafetta, D. Hofker: 3290 b. Koffij, 1122 kann. Suiker, 477 sch. Tin, 2427 b. Bindrottingen, N. H. M.

ROTTERDAM.

BATAVIA, Drie Gebroeders, L. J. Wilhelmie: 396 kann. Suiker, 482 sch. Tin, 1336 b. Bindrottingen, N. H. M. — Jacobus, E. J. Kok: 2000 b. Koffij, 944 kann. Suiker, 387 sch Tin, 1083 b. Bindrottingen, N. H. M. — Voorwaarts, J. van Delft Czn.: 5010 b. Koffij, 2624 kann. Suiker, 774 sch. Tin, 2769 b. bindr. N. H. M.

BATAVIA, Alfred, J. Hamann. 814 kranj. Suiker, 938 Buffelhuiden, 911 Buffelhoorns, 9 k. Parelsnoer, 2 k. Schildpad, 2094 b. Bindrottingen, Laus en Comp. te Amsterdam 3 k. Chinesche Goederen, 3 k. Thee, Todaar en Comp te Amsterdam: 1 k. Diversen, Pause en Stolte te Amsterdam: 394 b Koffij, 100 z. Rijst, 85 z. lange Peper, Order.

BANJOEWANGIE, Doggersbank, P. Janzen Jr. 3670 b. Koffij, 2003 kann. Suiker, 663 sch. Tin, 1675 b. Bindrottingen, N. H. M.

Advertentiën.

(3813) Tot onze innige droefheid overleed heden alhier, voorzien van de H. H. Sacramenten, onze zeer beminde Vader, de Heer ADRIANUS NICOLAAS KONINGS, in den ouderdom van ruim 70 jaren.

N. J. KONINGS,
Pastoor.

RUMPT, 10 Maart 1854. Uit aller Naam.

(3818) Er bestaat tegen Mei e. k. gelegenheid tot plaatsing van **een of twee Jongelingen**, die zich op den **LANDBOUW** zouden willen toeleggen, om dit vak grondig aan te leeren. Men gelieve te letten dat bij eene matige betaling voor kost en inwoning, ook tevens op eene solide verkeering en huisselijken omgang kan worden staat gemaakt, ten einde niet alleen bovenstaand doel des te beter te bereiken, maar tevens zich kosteloos in **Kunstmatige Oefeningen** te bekwamen, waaraan nog verdere voordeelen kunnen verbonden worden. Adres met *franco* brieven onder Letters A. Z. bij den Uitgever dezer Courant.

Eene Weduwe zonder kinderen, van middelbare jaren, fatsoenlijke familie en van de R. C. Godsdienst, welke onderscheidene jaren als **HUISHOUDSTER** is werkzaam geweest, zag zich gaarne met Mei a. s. of eerder weder als zoodanig geplaatst, bij eenen Pastoor of ter **verzorging** van een bejaard Heer of Dame, kunnende zij de beste getuigenissen produceeren. Reflecteerenden gelieven zich *franco* te adresseeren onder Lett. A. K. aan het Bureau dezer Courant.

On demande un **SECONDANT** de la Religion Catholique, muni de bons certificats et à même d'enseigner la Langue Française. S'adresser par lettres affranchies, au bureau des Postes à Eindhoven, sous les initiales L. R. (3821)

Fabriek van Muzijk-Instrumenten

VAN

MERKLIN en SCHUTZE.

Voorstad van Namen te BRUSSEL.

De magazijnen zijn steeds ruim voorzien van **ORCHESTRIUMS**, van 1 à 2 **Handklavieren**, met of zonder van elkander staande **Pedalen**, en van **HARMONIUMS-MELODIUM** voor Huis- en Kerkgebruik, welke van de eenvoudigste tot in de kostbaarste soorten voorhanden zijn. Op *franco* aanvrage zullen door de fabriekanten omtrent het bedoelde instrument, de naauwkeurigste bijzonderheden worden medegedeeld.

(3801)

Door vertrek naar elders, uit de Hand te Koop:

Een **KAPITAAL HUIS** met **TUIN**, even buiten de Velp. barr. te *Arnhem*, met of zonder annexe, sedert 16 jaren met succes gedrevene affaire, zijnde eene **UITSPANNING**, die nog veel uitgebreid kan worden. Het perceel ligt zeer aangenaam, is tot alles geschikt en kan 1°. Mei e. k. aanvaard worden. Adres met *franco* brieven bij den eigenaar J. H. SPARMAKERING, te *Arnhem*.

(3822)

Porcelein & Engelsch Aardewerk.

Het Magazijn van J. VAN HEES, Korte Nieuwendijk L 53, is weder ruim voorzien in **TAFEL- en DESSERT-SERVIEZEN**, **THEESERVIEZEN** in meer dan 60 soorten, waarbij zwarte van a *f* 1.15, dito gekleurde met 12 paar **Kop** en **Schotels** van a *f* 2,85. Eene partij **VICTORIA-THEESERVIEZEN** tot bijzonder lage prijzen. Verders een groote voorraad van alle artikelen, zoo wel voor luxe als huiselijk gebruik, tot de minst mogelijke prijzen.

NB. Bij partijen of ter verzending een behoorlijk Rabat.

(3823)

Let wel!

Door buitengewoon toeval **te Koop**: Eenige gebruikte, zeer schoone **KERKKROONEN**, van geel gegoten koper, verschillend van grootte, met twee en drie rijen **armen**, benevens **8 KERKSCHILDERIJEN**, met **lijsten**, buitenwerks, breed 3 el, 45 duim, hoog 2 el, 23 duim, voor een zeer geringen prijs. Te bevragen bij den heer J. E. SCHAAPS, Mr. Geelgieter, Oude Gracht, hoek der Paauwsteeg, te *Utrecht*.

(3816)

ROTTERDAM EN ANTWERPEN.

Stoomboot AMICITIA.

AANLEGPLAATSEN.

Dordrecht, Groote Hoofd, Agent de Heer A. L. C. Boudier, Kantoor Hôtel Bellevue. Zijpe, aan het Hoofd, Agent de Heer Swarts. Bergen op Zoom, aan het Hoofd, Agent de Heer C. van Nispen.

MAART 1854.

VAN ROTTERDAM.			uur	m.	VAN ANTWERPEN.			uur	m.
Dingsd.	21	's morg.	11	30	Dingsd.	21	's morg.	3	30
Dond.	23	's nachts	2	—	Dond.	23	″	6	—
Zaturd.	25	's morg.	4	—	Zaturd.	25	″	8	45
Dingsd.	28	″	6	30	Dingsd.	28	″	10	30
Dond.	30	″	8	—	Dond.	30	's midd.	12	—

Op de uren van afvaart, in verband met de geregelde aankomst der Spoortreinen, zoo te Rotterdam als Antwerpen zal die aankomst worden afgewacht.

Te Zijpe in dadelijke correspondentie met Zierikzee, zullende bij aankomst der Boot eene Diligence naar die plaats afrijden.

Bij aankomst te Iersendam zal eene Diligence voor Passagiers en Goederen naar Goes vertrekken.

Agenten te Rotterdam. Joh. Ooms. Ez. & C°. Adres Boompjes, wijk 1. n°. 23, en Wolfshoek, wijk 2. n°. 236.

(3820)

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN wordt met succes gedebiteerd:

LESSEN en EVANGELIEN,

GELIJK DEZELVE DOOR HET GANSCHE JAAR ONDER DE HEILIGE DIENST GELEZEN WORDEN.

OP NIEUW VERTAALD

DOOR

M. A. VAN STEENWIJK, Pastoor te Amsterdam.

Verbeterde Uitgave.

Het is bekend, dat in de eerste uitgave van dit werk vele onnaauwkeurigheden waren ingeslopen, welke alle in deze uitgave VERBETERD zijn, zoodat men thans dit werk als een der beste Evangelieboeken kan beschouwen, terwijl het zich ook bijzonder aanbeveelt door duidelijken druk, en versierd is met eenen fraaijen titel in staal gegraveerd.

NB. De prijs van de eerste uitgave was ingenaaid *f*

Deze kost thans *f* 1.80, kunnende dezelve mede in verschillende soorten van banden geleverd worden.

Verschillende Jaargangen van het ROOMSCH CATHOLIJK MAGAZIJN, ter verbreiding van Nuttige Kundigheden. In plaats van *f* 5.00 per jaargang *f* 1.00 met platen.

Bovenstaande werken leveren eene aangename, nuttige en godsdienstige lectuur op, zoo wel voor volwassenen als voor de jeugd, terwijl de prijs zeer gering is.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.